Lettojärvi
24.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Viite: Asiantuntijapyyntö (sähköposti 9.11.2021); HE 169/2021 vp

Energiateollisuuden kannanotto hallituksen esitykseen kemikaaliturvallisuuslain, kaivoslain ja ydinenergialain muuttamisesta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa. ET ottaa kantaa ainoastaan kemikaaliturvallisuus- ja ydinenergialain muuttamiseen.

ET:llä ei ole huomautettavaa säännöksiin, jotka koskevat ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) huomioon ottamista lupamenettelyssä. On perusteltua säätää siitä, että toiminnanharjoittaja toimittaa YVA-asiakirjat lupaviranomaiselle lupaa hakiessaan. Samoin on perusteltua säätää lupaviranomaisten velvoitteeksi ottaa huomioon lupaa koskevassa päätöksessä YVA-menettelyssä tuotettu perusteltu päätelmä ja sen ajantasaisuus sekä muut YVA:n tulokset. ET:n käsityksen mukaan nämä vastaava jo nykykäytäntöä. ET:llä ei ole myöskään huomautettavaa säännösmuutoksiin, jotka koskevat rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskevia YVA-hankkeita.

ET pyytää valiokuntaa kiinnittämään huomioita lupamenettelyjä koskeviin tiedoksianto- ja erityisesti ***valitusoikeusmuutoksiin***. Tällä hallituskaudella on jo säädetty ja ehdotettu säädettäväksi ympäristö- ja luontojärjestöjen valitusoikeuksien lisäämisestä useisiin elinkeinoelämän hankkeiden kannalta merkitykselliseen lupamenettelyihin. Laajojen valitusoikeuksen lisääminen eri lupamenettelyihin on johtamassa siihen, että samaa hanketta koskee yhä useammat valitusmahdollisuudet. Tämän kehityksen sijaan tulisi pyrkiä tilanteeseen, jossa valitusoikeus järjestetään noudattaen ajatusta yhdestä valitusoikeudesta yhtä hanketta koskien. Valitus kustakin hallintopäätöksestä aiheuttaa useiden vuosien viiveen ja epätietoisuuden hankekehittäjälle. Monikertainen valitusoikeus ei myöskään ole perusteltu järjestöjen eikä tuomioistuinjärjestelmän tarkoituksenmukaisen käytön näkökulmasta.

- Maankäyttö- ja rakennuslakia on muutettu (Laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta 927/2021) siten, että järjestöt voivat valittaa sellaisista rakennusluvasta, johon YVA-menettelyä sovelletaan. Aiemmin valitusoikeus oli rajattu naapureihin ja tiettyihin viranomaisiin.

- Lunastuslakia koskevassa HE-luonnoksessa (lausunnolla 15.9.2021 saakka) ehdotettiin valitusoikeuden laajentamista järjestöille kaikista lunastuslupapäätöksistä.

- Luonnonsuojelulain uudistusta koskevassa HE-luonnoksessa (lausunnolla 6.9.2021 saakka) ehdotettiin valitusoikeuksia muutettavaksi siten, että luonto- tai ympäristöjärjestöt toimialueellaan voisivat jatkossa hakea muutosta poikkeuslupapäätöksiin. Aiemmin valitusoikeus on tältä osin ollut paikallisella tai alueellisella yhteisöllä; jatkossa siis myös valtakunnalliset järjestöt voisivat valittaa poikkeusluvista.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

ET pyytää valiokuntaa huomioimaan kannassaan sen, että laajojen valitusoikeuksien lisääminen voi tarkoittaa jopa hankkeiden tahallista viivyttämistä useilla eri menettelyjä koskevilla valituksilla. Valitusoikeuden omaavan järjestön perustaminen on yksinkertaista.

Elinkeinoelämän hankkeet tarvitsevat pääsääntöisesti kaavaratkaisut ja erityisiä ympäristöllisiä lupia (esim. ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ja vesilain mukainen lupa) toteutuakseen. Kaavaratkaisuista ja em. lupapäätöksistä on laajat ja perustellut valitusoikeudet. Ympäristö- ja luontojärjestöjen valitusoikeus teknisistä luvista, kuten nyt käsillä olevasta kemikaalilain mukaisesta luvasta tai rakennusluvasta ei myöskään ole perusteltu luvassa käsiteltävien asiasisältöjen näkökulmasta. Lunastusluvassa taas ratkaistaan omistus- ja käyttöoikeuskysymyksiä, joten järjestöjen valitusoikeus lunastusluvasta ei ole tarpeen.

Ystävällisin terveisin

ENERGIATEOLLISUUS RY